

76.

DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ, Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,*

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis secundâ mensis Martii, anno Domini M. DCC. LXXV.

M. BENJAMINO-LUDOVICO LUCAS DE LAUREMBERT, Doctore Medico, Præside.

An paucis & simplicibus contento ætas longior, vita salubrior?

I.

OMNE NOCET NIMIUM, MODICIS EST LONGIUS ÆVUM:
SUMMA CADUNT, DURANT SED MODERATA DIU.

NATURAM si sequeris ducem, vix aberrabis, teste Tullio. Modò suadet, mox imperat. Suadenti, auscultandum; imperanti, minimè reluctandum. Quidquid contrà fit, non impunè fertur. Caveas tamen ne dum ei velis obtemperare, sancitas ab eâdem leges, imprudens, transilias. Ne te ducat in vitium culpæ fuga, neque decidas in scyllam cupiens vitare charybdim; in omnibus esse modum sapienter

* Authore M. ALLEAUME Decano, anno 1749.

conſtitutum pulchrè calles. Hunc firmiter qualem decet juſtum & tenacem propoſiti virum tene. Natura paucis eſt contenta ; quidquid ejus exceſſit modum, pendet inſtabili loco. Neceſſaria tantùm poſtulat, nec plus ultrà. Qui quærit multa, mala quærit. Cui contingit quod ſatis eſt, nihil ampliùs optet. Hinc nec plus quàm par erit cibi potûſque aſſumendum, nec æquo minus. Uterque pari celebrandus neceſſitate. Reficiat uterque, non ſternat. Nutriat, non obruat. Id fiet cùm quantum ſucci nutritii avolaverit, tantumdem fuiſſe reſarcitum, tibi fuerit perſpectum. Scias interìm id ipſum te aſſecutum eſſe, ſi functiones citò, tutò & jucundè, ſi liberè, ſi cum conſtantiâ quâdam, certa ſanitatis & roboris indicia, exerceantur. Rem exemplo juvat illuſtrare. Quemadmodum enim ſuperficies aquæ oblatas rerum imagines clarè nequit exhibere, ſi placida non ſit ac limpida ; ſic mens res objectas non poteſt percipere, ſic corpus ſua alacriter munia obire nequit, niſi corpus impuris ſordium fontibus ſit immune.

I I.

VERUM ea eſt hominis lapſi miſera ſors, lugenda conditio, ut cum Tragici Medeâ, meliora quidem videat ſæpè ſæpiùs, probetque, deteriora tamen plerumque ſequatur. Si verbis adjicias fidem, ſanitate nihil jucundius, nihil præſtantius ; amiſſam dolet, reſtitutam prædicat, ut amatam ſibi Veſtalem habet, Reginamque præ cæteris colit Penelopem. Quiſque demùm eam ambitiosè quærit, nullus ferè invenit. Nec mirum ! Quæ parens Natura dedit ad ſalutem, exitio vertitur ; cibis potulentiſque non tam utitur, quàm abutitur. Blandis voluptatum lenociniis irretiri nos patimur ; aſpice libidinoſum, ut gulæ totus ſerviendo turgeſcit, ut cœno volvitur, & amica luto ſus, genio indulget ſuo. Auream verò ſi negligas mediocritatem, quot mala te undique circumvenient ? E contrà ſi ad ea quæ à ſimplici tenuique victu dimanant commoda, pauliſper attendas, quæ & quàm ampla omnium bonorum ſeges te manet ? Hæc inter eminet integra ſanitas. Eſt enim ea individua frugalitatis comes, undè ſuâ velut ſponte fluit ætas longior, ſalubrior, ſcilicet ſanitas à libero functionum exercitio, hoc ab expedito jugique ſolidorum cum fluidis commercio ; ſed amicum illud amborum fœdus non magis elucet, non magis perficitur, quàm ſi ab omni colluvie immune ſtet corpus, atque vigeat. Felicem illum hominis ſtatum à legitimo rerum non naturalium uſu, imprimis verò cibi & potûs ſcaturire nemo neſcit. Sit cibus ſimplex, tenuis ; ſit ſimilis potus ; dicta hæc ſurgunt commoda. Concoctis nimirum cibis, mutatis, aſſimilatis, nil remanet noxium, nil ſuperfluum ; tum demùm calor naturalis, ſi quid ſit, actione vigens perpetuâ, toto digeſtionis negotio ſemel peracto circà id poſt modum occupatur, undè ejus quod nociturum erat, coctio, & per varia corporis ſpiracula eliminatio, expulſio.

I I I.

UTILIA ſelige, fuge noxia, amove ſuperflua ; hæc tria ſunt ſanitatis veluti compendium, in eâque tuendâ arcanorum maximum. Cibus non qui plurimus, ſed qui ſuaviſſimus, eligatur. Parabile & appoſitum eſt quod natura deſiderat ; ad ſupervacanea ſudatur, ad manum eſt quod ſatis eſt. Quot hominum unus venter exercet ? Illi verò apud Medicos cibi potuſque utiles

dicuntur, qui nativam solidis *crasim* conciliare, genuinamque fluidis *diathesim* conservare, tueri, fovere valent. His contraria nociva sunto. In genere naturæ inimica sunt superflua, nimis exquisita, vim ejus & robur excedentia. Verbo detritæ actuositate vitæ vires nostræ languent, eas laboribus diuturnis lapsas restaurare expedit. Præsto sunt alimenta tàm boni succi quàm indolis. Mox fatiscebat innatum fibris elaterium, illud novis eas alluentibus succis nunc restituitur. Mox peccabat fluidorum motus minutâ horum quantitate, depravatâ simul qualitate, novo succorum nutritiorum incremento nunc reficiuntur. Quid si rigentibus nimiùm fibris, rigentia nimiùm addas, nonne erit oleum igni addere? Sic spirituosi liquores, sic acria lædunt maximè. Quid si sic depravatis fluidis, vel pravam adhucdum qualitatem, vel nimiam horum miscendo atque ineptè cumulando conchilia turdis, qualitatem procreando, ingeras; erit ferè morbum morbo congerere. Vid'en quantâ cautelâ necesse sit in convenienti ciborum administratione? Num à quocumque vivendi modo te fieri sanum existimes? Noli putare; quæ ad optandum sanitatis templum via perducit, facilis admodùm; fallax, lubrica ac plurimis aspera deprehenditur. Plures enim videas in ipso sæpè tramite fatalem subire ruinam; isti quod assequi putant, non assequuntur, & miserè pereunt. Insani! in innumeros ferè apoplecticos, vertiginosos, anhelantes, sincopticos, suffocatos, mentem converte; undèipsis prima mali labes, nisi à ciborum omnigenum quantitate & qualitate peccantium ingurgitatione vix interruptâ. Eritne quispiam sanæ mentis qui hæc vel audiendo, vel legendo non agnoscat quàm necesse sit ad beatos, tranquillos, nec diris morborum spiculis exagitatos dies transigendos, modicè modicis uti?

IV.

TUIS agrestem oculis subjice continuis sese laboribus exercentem: affixum campis, frigora, æstus & externa quæque sustinentem, cibis simplicibus, siccis, duris, tenacibus & pro virium momento tantùm utentem, contemplare; ut vasto incedit corpore, duro, constanti, firmo, ut laboris patiens est, ut morbos validos arcere valet. Olli thorax latus, amplus, abdomen gracile & compressum; humeri, brachia, femora, crura, firma, torosa, carnosa, hirsuta, densis setosisque pilis hirta; cutis dura, caro multa, adeps parcior; porrò omnia hæc non aliundè scaturire quàm à moderato, nec-non naturæ consentienti alimentorum usu, certissimum est. Istum pariter longæviorem futurum facilè existimo. Aliud non inferioris momenti exemplum in Riverio reperitur. Vir nobilis cùm ad triginta quinque annos vitam insalubrem vixisset, licèt multis remediis usus esset, variis frequenter morbis conflictatus, tandem Medici prudentis consilio solo victu simpliciori, diætâque tenuiori morbos illos cœpit oppugnare, quâ perseverante cibum scilicet & potum sensim imminuendo, obtinuit ut vitam incolumem à morbis liberam atque vegetam fuerit expertus, quam ultrà centesimum suæ ætatis annum produxisse legitur. Aperi divinum Hippocratem. Sanitatis inquit studium est non satiari cibis & impigrum esse ad labores. Aliàs: ubi plus cibi quam pro naturâ ingestum est, hic morbum facit: alibi: dissimilia & ciborum multitudo seditionem movent. Huc spectat Galeni dictum: majores nostri paucioribus morbis laborabant quia frugalius vivebant. Plurima cibaria si Senecæ credendum, coinquinant, non alunt. E sacris codicibus eruitur edictum illud; ne te effundas super escam, in multis enim cibis erit infirmitas; propter crapulam multi obierunt,

qui autem abstinens est, adjicit vitam. Si à podagrâ ut à cæteris morbis liberari cupis, aut pauper sis, aut ut pauper vivas. Vera corporum defæcatrix frugalitas, & fictitia quædam paupertas hos & chronicos similes morbos sæpiùs curat. Silentio non premam exemplum à Domino Hoffmanno allatum. Dives Germanus omni deliciarum genere affluebat; otio, mollitiei deditus erat; ille ut similiter viventibus accidit, sævissimâ adeò correptus fuit arthritide ut torpentia vix membra movere summum ob dolorem poterat, nisi titubanti ambo subcurrerent ministri. Sed corruente sensim fortunâ eo usque is penuriæ fuit redactus ut non ministris tantùm carere, sed vivendi etiam modo summè tenui & parco dura eum atque flecti nescia cogeret necessitas; hinc miseriâ pressus solus incedere paulatim cœpit & assuevit, tandem arthritide tali vivendi genere omnino liberatus fuit. An hæc commoda aliundè scaturiunt quam à simplici & tenui victu?

Fred. Hoff. Observat. Cic. Arth. & Rh.

V.

IGITUR concedas mihi necesse est firmiori sanitate frui eos qui simplicibus & paucis utuntur cibis, adeòque longæviori vitâ præditos. Sed inquies? Dictu hoc magis quam factu facile. An Reges, an Magnates simplicibus & vilibus cibis vesci convenit; an ii quos civilis vitæ status ad magnos sumptus splendidaque trahunt convivia? Respondeo cum Sancto Gregorio III. moralium. Non cibus sed appetitus in vitio est; hinc lautiores cibi persæpè sine culpâ sumuntur si ad temperantiæ modum; abjectioresque non sine reatu conscientiæ. Hinc vilis nonnumquam bajulus illautum fabarum magma avidè liguriendo gravissimè & peccat & plerumque sibi nocet dum exquisitissimos etiam cibos absque noxâ quâlibet edit vir in superiori collocatus civium ordine. Non autem præcipio ut ventri subtrahas alimenta; contumax est, non potest vinci. Sed latet hic dolus & subtilissimus concupiscentiæ laqueus quo sæpè irretimur obtentu necessitatis negotium obumbrans voluptatis. Erycius quidam Philoxenus, insignis helluo, collum gruis, collum tricubitale, ex comico, sibi dari optabat ad sensum voluptatis & gulæ majorem efficiendum. Dices 2°. plures reperias ad extremum usque senium provectos qui multis cibis quotidie sese ingurgitarunt. Respondeo. Rara avis in terris. 3°. Ex Hippocrate largiori diætâ magis utendum ut faciliùs externa quævis sustineri queant. Fateor; id verò intelligendum relativè tantùm ad unius cujusque temperamentum, consuetudinem, ætatem. Enim verò quilibet largius paulo vivere potest, parcè tamen respectivè ad illius exercitia. Ut constet quam parvo fames extinguatur. Te ipsum numera, metire corpus, stomachum consule. Scies non esse necessarium quod mensuram excedit. Naturæ pauca sufficiunt, luxuriæ nihil. Bonæ igitur valetudinis & longævitatis quasi quædam mater est frugalitas inimica luxuriosis epulis & aliena nimiæ vini abundantiæ. Hinc concludimus:

Ergò paucis & simplicibus contento ætas longior, vita salubrior.

Proponebat Parisiis DEODATUS JEANROY, Tullensis, Doctor Medicus Nanceianus, nec-non Saluberrimæ Facult. Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1775, à sextâ ad meridiem.

Typis *Quillau*, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1775.